

आदित्या द्वादश एते मा मामेतादशमक्रन् कुर्वन्तु । कीदृशमुपरिस्पृशन् उपरि
स्पृशतीति उपरिस्पृक् तमुच्चस्थानस्थितम् । उग्रमुत्कृष्टम् । चेतारं ज्ञातारं ज्ञेय-
स्य । अधिराजम् अधिकश्चासौ राजा च अधिराजस्तम् अधिपतिमीश्वरं कुर्वन्वित्यर्थः
॥ ४६ ॥

आ नासत्या त्रिभिरेकादशैरिह देवेभिर्गतां मधुपेयमश्विना ।

प्रायुस्तारिष्टं नी रपांसि मृक्षतः सेधतं द्वेषो भवतः सचाभुवा ॥ ४७ ॥

जगती अश्विदेवत्या । हे नासत्या नासत्यौ हे अश्विनौ त्रिभिः एकादशैः त्रि-
गुणैरेकादशभिः त्रयस्त्रिंशत्संख्याकैः देवेभिः देवैः इह स्थाने मधुपेयं सोमपानं प्र-
ति आयातमागृह्यतम् मधुः सोमस्तस्य पेयं पानम् । किं च आयुः प्रतारिष्टम् तर-
तिर्वृद्धयः प्रवर्धयतम् । रपांसि पापानि निर्मृक्षतं निःशेषं शोधयतम् नाशयतमि-
त्यर्थः । द्वेषः दौर्भाग्यं सेधतं पिबु गत्याम् गमयतं नाशयतम् । सचाभुवा भवतम्
सचा इत्यव्ययं सहार्थं सचा सह भवतस्तौ सचाभुवौ द्विप् कार्येषु संयुक्तौ भव-
तम् । अष्टौ वसव इत्यादिना त्रयस्त्रिंशद्देवा गणिताः । तारिष्टम् तरतेर्लुङि म-
ध्यमद्विवचनम् बहुलं हृन्स्यमाञ्जोगेऽपीति [पा० ६.४.७५.] अडभावः । मृक्षतम्
मृजूष् शुद्धौ लेढोऽडाढौ सिञ्चुलं लेढीति [पा० ३.१.३४.] सिप् तस्थस्यमिपा-
मिति [पा० ३.४.१०१.] व्यत्ययेन यसः तमादिशः ॥ ४७ ॥

एष व स्तोमो मरुत इयं गीर्मान्दार्यस्य मान्यस्य कारोः ।

एषा यासीष्ट तन्वे वयां विद्यामिषं वृजनं जीरदानुम् ॥ ४८ ॥

मारुती त्रिष्टुप् हे मरुतः कारोः कर्तुर्यजमानस्य एषः स्तोमः इयं च गीः स-
त्या च प्रिया च वो युष्मभ्यं युष्मदर्थं वर्ततऽइति शेषः । किम्भूतस्य कारोः मा-
न्दार्यस्य मां ममेति स्वस्वामिसम्बन्धं (14.) दारयति इति मान्दार्यः तस्य वीतरा-
गस्येत्यर्थः । यद्वा मां दारयतीत्येवं यः शत्रूणां प्रत्ययमादधाति मान्दार्यः । यद्वा
मन्दारः कल्पवृक्षः तत्तुल्यो मान्दार्यः तस्य अथ कामपूरकस्येत्यर्थः । मान्यस्य
मानार्हस्य । किं च हे मरुतः यूयमिषा अन्नेन निमित्तेन आयासीष्ट आगृह्यत कि-
मर्थं वयां वयसाम् आमि ढिलोप आर्षः बाल्ययौवनस्थाविराणां वयसां सम्ब-